

Alþingi
Erindi nr. P 139/2010
komudagur 7.4.2011

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Félags- og tryggingamálaráðherra
Árni Páll Arnason
Hafnarhúsinu við Tryggvagötu
150 Reykjavík

Reykjavík 12. nóvember 2009

0806521SA GB
Málalykill: 233

Efni: Fyrirvari við tillögur starfshóps um breytingar á barnaverndarlögum

Undirritaður hefur f.h. Sambands íslenskra sveitarfélaga tekið þátt í vinnu starfshóps um endurskoðun barnaverndarlaga. Í meginatriðum er ég sammála þeim tillögum sem starfshópurinn leggur fram en geri fyrirvara f.h. sambandsins við eftirfarandi greinar frumvarpsins:

A. Skólakostnaður vegna fósturbarna

Í 41. gr. frumvarpsdraganna eru lagðar til breytingar á 75. gr. laganna, sem fjallar um kostnað vegna fósturbarna. Í frumvarpsgreininni segir meðal annars:

„Hverju sveitarfélagi er skylt að sjá til þess að skólaskyld börn, sem ráðstafað hefur verið í tímabundið fóstur til fósturforeldra sem eiga lögheimili í sveitarfélaginu, njóti skólavistar og ber að greiða allan venjubundinn kostnað sem hlýst af skólagöngu barnsins, svo sem kostnað vegna skóla og aksturs. Sveitarfélag sem ráðstafar barni í tímabundið fóstur ber þó ábyrgð á að greiða kostnað vegna sérfræðipjónustu eða sérþarfa fósturbarns í tengslum við skólagöngu.“

Að mati undirritaðs felst í greininni frávik frá þeirri grundvallarreglu að sveitarfélögum er ekki skylt að veita íbúum annarra sveitarfélaga þjónustu án endurgjalds. Tillaga meirihluta starfshópsins felur í sér mjög þyngjandi skyldur fyrir þau sveitarfélög sem taka við fósturbörnum. Þótt ekki verði um kostnaðaráhrif að ræða fyrir sveitarstjórnarstigið í heild mun innbyrðis kostnaðarskipting breytast og verða það einkum minnstu sveitarfélögin sem munu bera hallann af þeirri breytingu.

Undirritaður hefur ekki sannfæringu fyrir því að tillagan leiði til framfara á sviði barnaverndarmála. Ljóst er að sveitarfélögum ber nú þegar skylda til að veita fósturbörnum skólavist, sbr. 5. gr. grunnskólalaga. Eins og áður segir fer tillagan í bága við þá meginreglu að sveitarfélögum er ekki skylt að veita íbúum annarra sveitarfélaga þjónustu að kostnaðarlausu. Undirritaður er þó sammála því að nauðsynlegt sé að breyta barnaverndarlögum með hliðsjón af álitni mennta- og menningarmálaráðuneytisins, sem vísað er til í skýringum við frumvarpsgreinina. Spurningin er fyrst og fremst sú hvort breytingin eigi að vera á þá leið sem meirihluti starfshópsins leggur til eða hvort fremur eigi að leggja til breytingu í þveröfuga átt, þ.e. að taka skýrt fram að bæði almennur og sértækur skólakostnaður vegna barna í tímabundnu fósturi skuli greiðast af lögheimilissveitarfélagi, eftir atvikum á grundvelli viðmiðunarreglna sambandsins, líkt og verið hefur sbr. reglugerð nr. 804/2004.

B. Breytt verkaskipting ríkis og sveitarfélaga

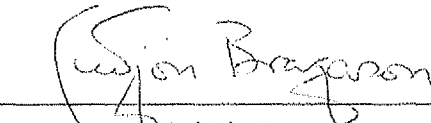
Í 43. gr. frumvarpsdraganna er lögð til breyting á 79. gr. laganna sem felur í sér að ríkið taki alla ábyrgð á því að tiltæk séu heimili og stofnanir til að vista börn skv. lögnum en í 84. gr. gildandi laga hafa tiltekin vistunarúrræði verið á ábyrgð sveitarfélaganna. Samkvæmt 49. gr. er gert ráð fyrir því að auknum kostnaði ríkisins af þessum sökum verði mætt með því að sveitarfélög greiði vistunargjöld til ríkisins.

Undirritaður er sammála þessari tillögu um breytta verkaskiptingu enda virðist ljóst að ábyrgð verði skýrari og val á vistunarúrræðum betra en áður. Jafnframt er þó ljóst að í gjaldtökuheimildinni felst að ríkið geti krafist sveitarfélög um gjald fyrir vistunarúrræði sem nú þegar eru á ábyrgð ríkisins.

Til þess að tryggja að sveitarfélögin verði ekki fyrir auknum kostnaði af þeim breytingum sem starfshópurinn leggur undirritaður áherslu á að gert verði samkomulag milli ríkis og sveitarfélaga um framkvæmd tillagnanna, með hliðsjón af 101. gr. sveitarstjórnarlaga. Þar verði jafnframt kveðið á um réttindi þeirra starfsmanna sem flytjast frá sveitarfélögum til ríkisins, fyrirkomulag gjaldtöku og önnur atriði sem máli skipta til að tryggja að hvorugur aðilinn beri skarðan hlut frá borði.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
sviðsstjóri lögfræðisviðs